

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov : 1/ **B. P.**, bývajúca v D., 2/ **T. F.**, bývajúca v D., 3/ **Z. P.**, bývajúca v D., 4/ **V. P.**, bývajúca v Ž., Č. R., všetci zastúpení JUDr. **L. K.**, advokátom v B., proti odporcovi **Ing. J. K.**, bývajúcemu v D., zastúpenému JUDr. **P. N.**, advokátom v D., **o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiťke M. P.**, ktorá vec je vedená na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp.zn. 7 C 948/1998 a na Krajskom súde v Žiline pod sp.zn. 9 Co 158/2008, o námietke zaujatosti sudcov Krajského súdu v Žiline, takto

r o z h o d o l :

Sudcovia Krajského súdu v Žiline JUDr. Ján Burik, JUDr. Ladislav Mejstřík a JUDr. Jana Kotrčová **n i e s ú v y l ú č e n í** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej pod sp.zn. 9 Co 158/2008 (vec Okresného súdu Dolný Kubín sp.zn. 7 C 948/1998).

O d ô v o d n e n i e

Odporca podaním z 13. januára 2009, doplneným podaním z 26. januára 2009, vzniesol námietku zaujatosti voči senátu 9 Co Krajského súdu v Žiline, ktorý má vo veci rozhodovať v odvolacom konaní. Poukazoval na tú skutočnosť, že krajský súd nariadil pojednávanie vo veci, hoci nerozhodoval o námietke zaujatosti proti sudcom okresného súdu a rovnako nerozhodoval ani o návrhu na prerušenie konania. Na druhej strane nereagoval na žiadosť jeho právneho zástupcu o odročenie pojednávania, a tým ho donútil zvoliť si iného právneho zástupcu tesne pred termínom pojednávania. Pojednávanie sa nakoniec nekonalo, ale len z dôvodu ním vznesenej námietky zaujatosti. Tento súhrn dôvodov a postup krajského súdu vzbudzuje vážne pochybnosti o nezaujatosti jeho sudcov. V takýchto súvislostiach rozhoduje aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý poukazuje na to, „že spravodlivosť má byť nielen vykonávaná, ale sa aj musí javiť, že je vykonávaná“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Žiline (§ 16 ods. 1 O.s.p.) posudzoval opodstatnenosť uvedenej námietky z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí. Vychádzal pritom z ustanovenia § 14 ods. 1, 3 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo jeho v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaní vecí, k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu, sledovanému uvedeným ustanovením, zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu a to : 1/ k veci, v rámci ktorého by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo 2/ k účastníkom konania, ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo 3/ k zástupcom účastníkov konania, ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod 2/.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z vyjadrenia sudcov JUDr. Jána Burika, JUDr. Ladislava Mejstříka a JUDr. Jany Kotrčovej, ktorí majú vo veci v súlade s platným a účinným rozvrhom práce Krajského súdu v Žiline rozhodovať, nezistil žiadne také skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodit' pochybnosť o ich nezaujatosti v zmysle uvedeného ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p. Uvedení sudcovia uviedli, že účastníkov konania nepoznajú, nemajú k nim a veci žiadny vzťah. Vo veci sa necítili byť zaujatí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti poukazuje na tú skutočnosť, že sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia v zmysle § 2 ods. 2 zák.č. 385/2000 Z.z. v znení zmien a doplnkov a je povinný prejednať a rozhodnúť všetky veci, ktoré mu boli pridelené v súlade s platným rozvrhom práce súdu. Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu

vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov, ktoré však neboli v prejednávacom prípade splnené.

Meradlom pre hodnotenie objektivity sudcu nemôže byť subjektívne hľadisko účastníka konania, ktoré je spravidla motivované tým, že súd nekoná a nerozhoduje podľa jeho predstáv. Takéto hodnotenie správnosti súdneho konania, resp. rozhodovania nepatrí účastníkovi konania a nemôže objektívne zakladať pochybnosti o nezaujatosti sudcu.

Súčasťou základného práva na prejednanie veci pred nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu účastníka súdneho konania, ktorý podal takýto návrh podľa § 15a O.s.p. a vylúčiť označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie veci nestranným súdom je iba povinnosť súdu prejednať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (viď uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 27/98 z 25. marca 1998).

I keď zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done")], nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní

nezávisle a nestranné rozhodovať (II ÚS 105/01, Sbíрка nálezů a usnesení ÚS ČR, sv. 23, nález č. 98, str. 11).

Na vylúčenie sudcov Krajského súdu v Žiline je nepostačujúca tá skutočnosť, že odporca nesúhlasí s postupom odvolacieho senátu pri príprave a nariadení odvolacieho pojednávania vo veci. Dôvodom na vylúčenie sudcov totiž nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci (§ 14 ods. 3 O.s.p.).

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že sudcovia Krajského súdu v Žiline JUDr. Ján Burik, JUDr. Ladislav Mejstřík a JUDr. Jana Kotrčová nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania danej veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. februára 2009

JUDr. Vladimír M a g u r a , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková